

ارزیابی بالینی بیمار دچار سردرد

دکتر سید احسان محمدیانی نژاد
دانشیار نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران
مرکز تحقیقات مغز و اعصاب بیمارستان امام خمینی

اولین دوره

پرستار متخصص

سردرد و دردهای صورت

The first nurse specialist
course on
headache and facial pain

TEHRAN UNIVERSITY
OF
MEDICAL SCIENCES

iHA | IRANIAN
HEADACHE
ASSOCIATION
انجمن سردرد ایران

نقش شرح حال در بیماران مبتلا به سردرد

- ✓ تشخیص اکثر بیماران دچار سردرد، با تکیه بر شرح حال به تنهایی روشن می شود.
- ✓ تشخیص سردرد اولیه بدون گرفتن شرح حال ممکن نیست.
- ✓ رد فلگ های سردرد ثانویه، بیشتر از طریق شرح حال تا معاینه بالینی و حتی پاراکلینیک به دست می آید.
- ✓ شرح حال به انتخاب روش پاراکلینیک مناسب برای تشخیص درست کمک می کند.
- ✓ شرح حال گیری خوب، با ایجاد تعامل روانی و اطلاع از شیوه زندگی و عوامل تشدید کننده، زمینه را برای برنامه ریزی درمانی فراهم می کند.

اخذ شرح حال در بیمار دچار سردرد

۱. جنس بیمار، سن در زمان شروع سردرد
۲. سیر زمانی سردرد چگونه بوده است؟
 - ✓ چه مدت است دچار سردرد هستید؟
 - ✓ چگونه شروع شده و زمان شروع تا اوج سردرد چقدر طول کشیده است؟
 - ✓ طول مدت و تعداد حملات سردرد چگونه است؟
۳. آیا اخیراً تغییری در الگوی حملات سردرد ایجاد شده است؟
آیا قبلاً سردرد مشابه داشته‌اید؟
۴. محل سردرد کجاست و به کدام ناحیه انتشار دارد؟
۵. کیفیت سردرد چگونه است؟ فشارنده، ضربان دار، تیرکشنده و برق آسا، سوزش، یا هر گونه احساسی دیگر
۶. چه امتیازی از ۱ تا ۱۰ به شدت سردرد می‌دهید؟
۷. چه علائمی همراه با سردرد تجربه می‌کنید؟

اخذ شرح حال در بیمار دچار سردرد

۸. برای تسکین درد چه کار می‌کنید؟ ترجیح به استراحت در محل ساکت و آرام یا بیقراری همراه با میل به حرکت
۹. آیا قبل از شروع سردرد علائم اولیه و هشدار دهنده‌ای وجود دارد؟
۱۰. آیا سردرد در ساعات خاصی از روز یا دوره‌های خاصی از سال رخ می‌دهد؟
۱۱. آیا حملات شما را از خواب بیدار می‌کند؟
۱۲. الگوی خواب چگونه است؟ آیا خروپف یا وقفه تنفسی در خواب وجود دارد؟
۱۳. فاکتورهای تشدیدکننده یا تسکین دهنده سردرد چه مواردی هستند؟
۱۴. آیا سردرد با تغییر وضعیت تشدید یا تخفیف پیدا می‌کند؟
۱۵. آیا سابقه خانوادگی از میگرن یا اختلال نورولوژیک وجود دارد؟
۱۶. به نظر خود فقط یک نوع الگوی سردرد وجود دارد یا چند نوع متفاوت؟
۱۷. آیا سابقه ضربه به سر یا گردن در روزها یا هفته‌های قبل وجود دارد؟

اخذ شرح حال در بیمار دچار سردرد

۱۸. آیا متعاقب مانور والسالوا (سرفه، زورزدن، بلند کردن اجسام) سردرد ناگهانی رخ می‌دهد؟

۱۹. آیا سردرد به دنبال ورزش یا فعالیت فیزیکی سنگین ایجاد شده است؟

۲۰. آیا سردرد با فعالیت جنسی رابطه دارد و در اینصورت ارتباط آن چگونه است؟

۲۱. آیا سابقه‌ای از هر نوع بیماری سیستمیک وجود دارد؟

کم‌کاری تیروئید، اختلال بافت همبند، فشار خون بالا، گلوکوم، ایدز، سرطان، نقص سیستم ایمنی

۲۲. در هفته چند عدد مسکن مصرف می‌کنید؟

۲۳. عادات شخصی چگونه است؟

۲۴. آیا سردرد در دوران بارداری یا پس از بارداری شروع شده است؟

جستجوی عادات و سبک زندگی بیمار با سردرد در شرح حال و توصیه‌های کوتاه جهت مدیریت آنها

پرسش در مورد عادات شخصی و سبک زندگی و توصیه پزشک در مورد اصلاح آن

در روز چه میزان از نوشیدنی‌های الکلی تا حد امکان از نوشیدن آن خودداری نمایید مصرف می‌کنید؟

در روز چه میزان از نوشیدنی‌های کافئین دار مصرف می‌کنید؟ کم تا متوسط ولی منظم استفاده کنید.

چه میزان سیگار استفاده می‌کنید؟ آن را متوقف یا مدیریت کنید.

آیا از داروها یا مواد غیرقانونی استفاده می‌کنید؟ از مصرف آنها اجتناب کنید.

آیا از مسکن‌های ترکیبی استفاده می‌کنید؟ چگونه؟ بیش از دو بار در هفته به هیچ عنوان استفاده نکنید و هر چقدر ممکن است کمتر و از مسکن‌های ساده استفاده کنید.

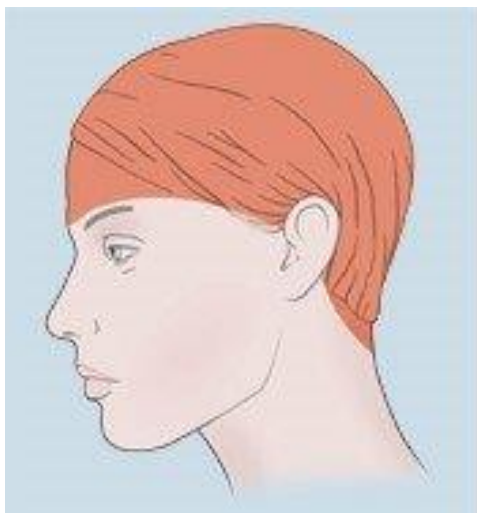
چند نوبت در روز غذا می‌خورید؟ ترجیحاً چهار نوبت در روز اما با حجم کمتر غذا بخورید.

خواب شما طی شبانه روز چگونه است؟ به میزان کافی و در زمان مناسب بخوابید و از خوابیدن زیاد یا کم خوابی پرهیزید.

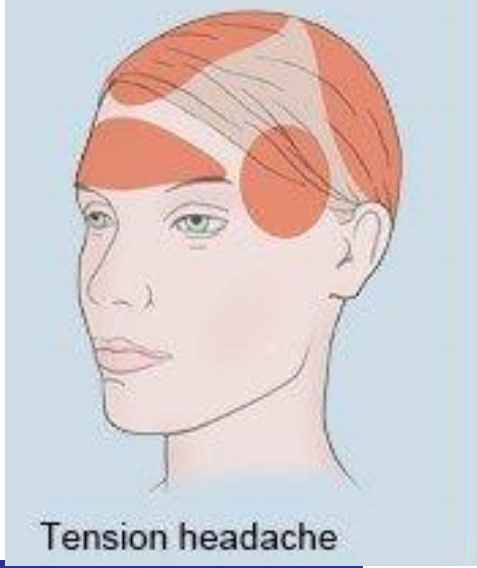
آیا معمولاً استرس زیادی دارید؟ استرس‌های خود را با ورزش و یا تکنیک‌های آرام سازی مدیریت کنید.

چه میزان ورزش می‌کنید؟ ورزش منظم و متوسط داشته باشید.

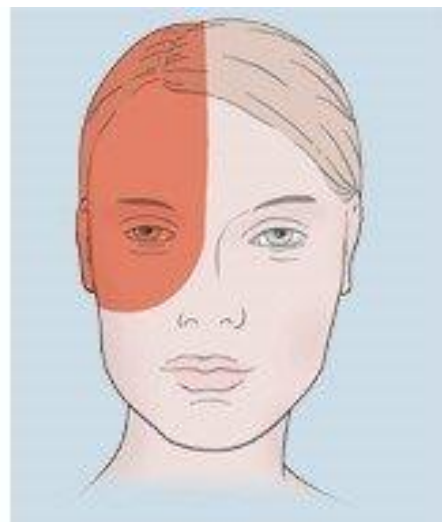
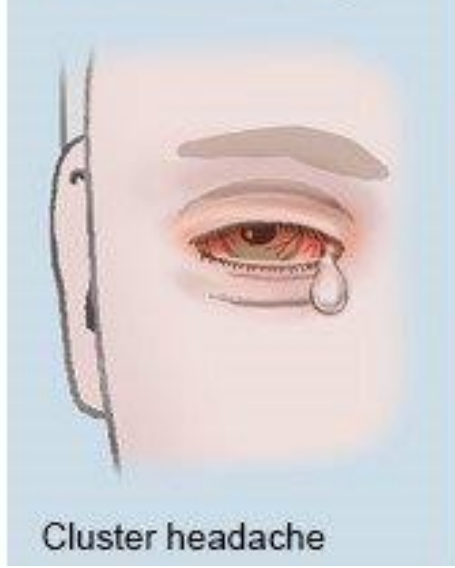

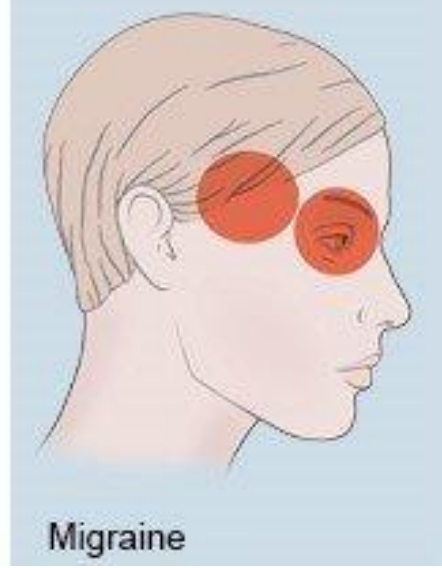
Tension headache

Cluster headache

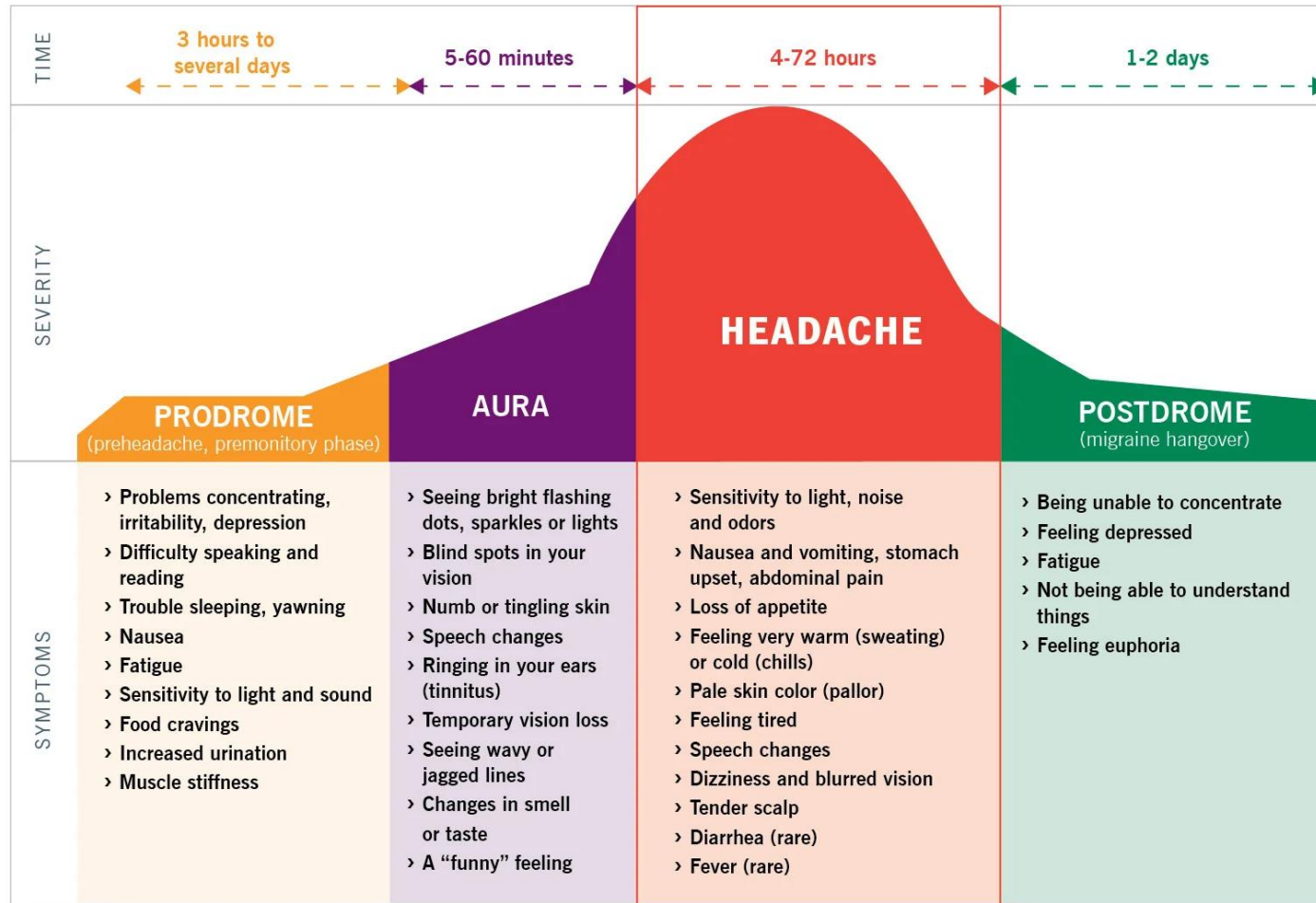
Migraine

The first nurse specialist course on headache and facial pain
اولین دوره پرستار متخصص سردرد و دردهای صورت

The 4 Phases of a Migraine Headache

The first nurse specialist course on headache and facial pain
 اولین دوره پرستار متخصص سردرد و دردهای صورت

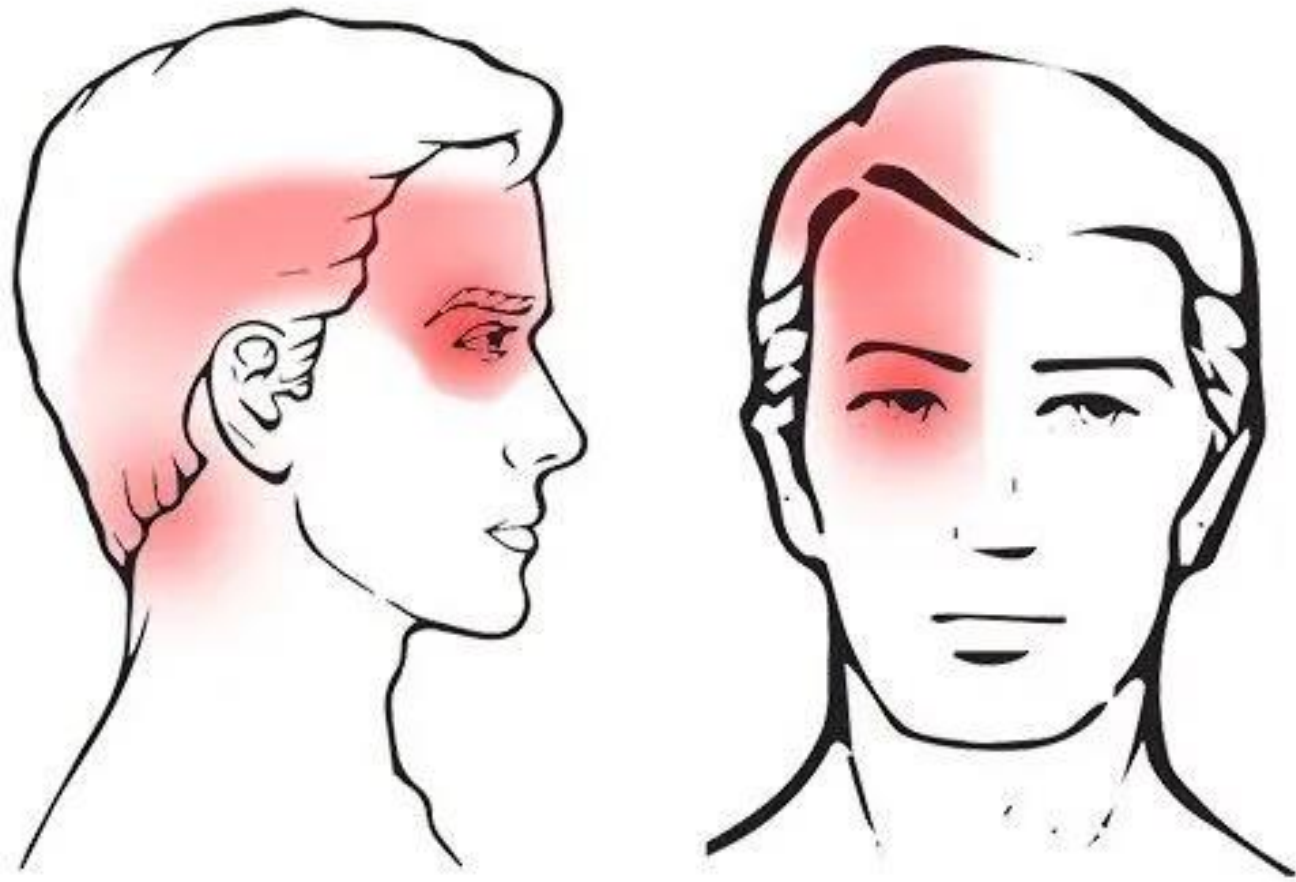
Migraine symptoms

				
Headache	Dizziness	Nausea	Vomiting	Frequent yawning
				
Neck stiffness	Moodiness	Constipation	Blurred vision	Lack of sleep
				
Sensitivity to weather	Sensitivity to sound	Sensitivity to smell	Sensitivity to light	Increased thirst

The first nurse specialist course on headache and facial pain
 اولین دوره پرستار متخصص سردرد و دردهای صورت

Cervicogenic headache

The first nurse specialist course on headache and facial pain
اولین دوره پرستار متخصص سردرد و دردهای صورت

S	Snoring
T	Tiredness
O	Observed apnea
P	High blood pressure
B	Body mass index >35 kg/m ²
a	Age >50 years
n	Neck circumference >40 cm
g	Gender, male

شکل ۹: اسکور استاپ بنگ. هر کدام یک امتیاز می گیرد. امتیاز ۳ و بالاتر هشدار بررسی از نظر آپنه خواب انسدادی را می دهد و در اسکور ۵ و بیشتر خطر ابتلا خیلی بالاست.

معاینه بالینی در بیمار دچار سردرد

■ ارزیابی علائم حیاتی و معاینه عمومی

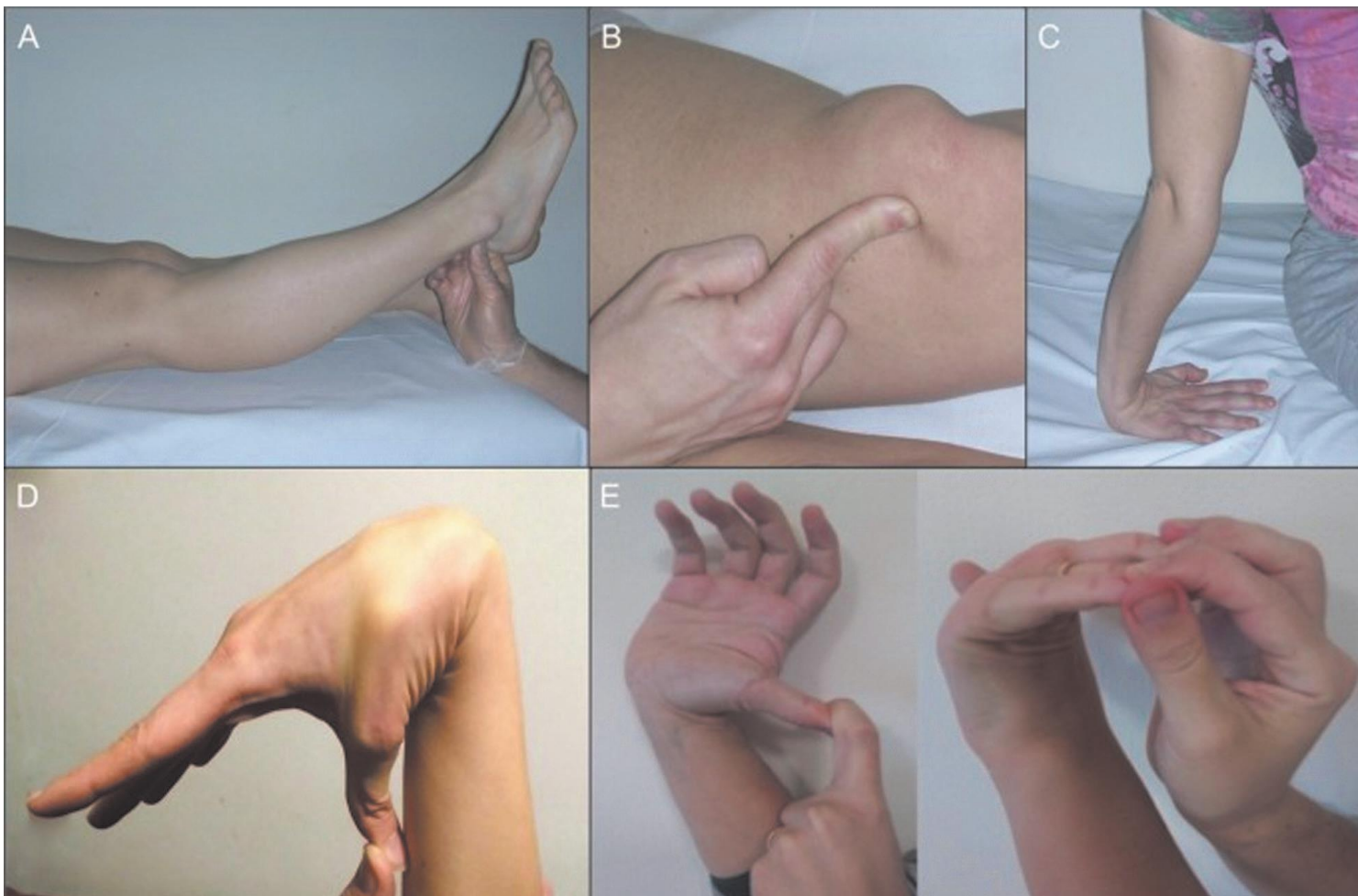
حدت بینایی، فوندوسکوپي (عصب کرانیال ۲)
اندازه مردمک و واکنش پذیری آن (اعصاب کرانیال ۲ و ۳)
حرکات چشمی (اعصاب کرانیال ۳، ۴، ۶)
حس و حرکات صورت (اعصاب کرانیال ۵ و ۷)

■ معاینه نورولوژیک در سردرد

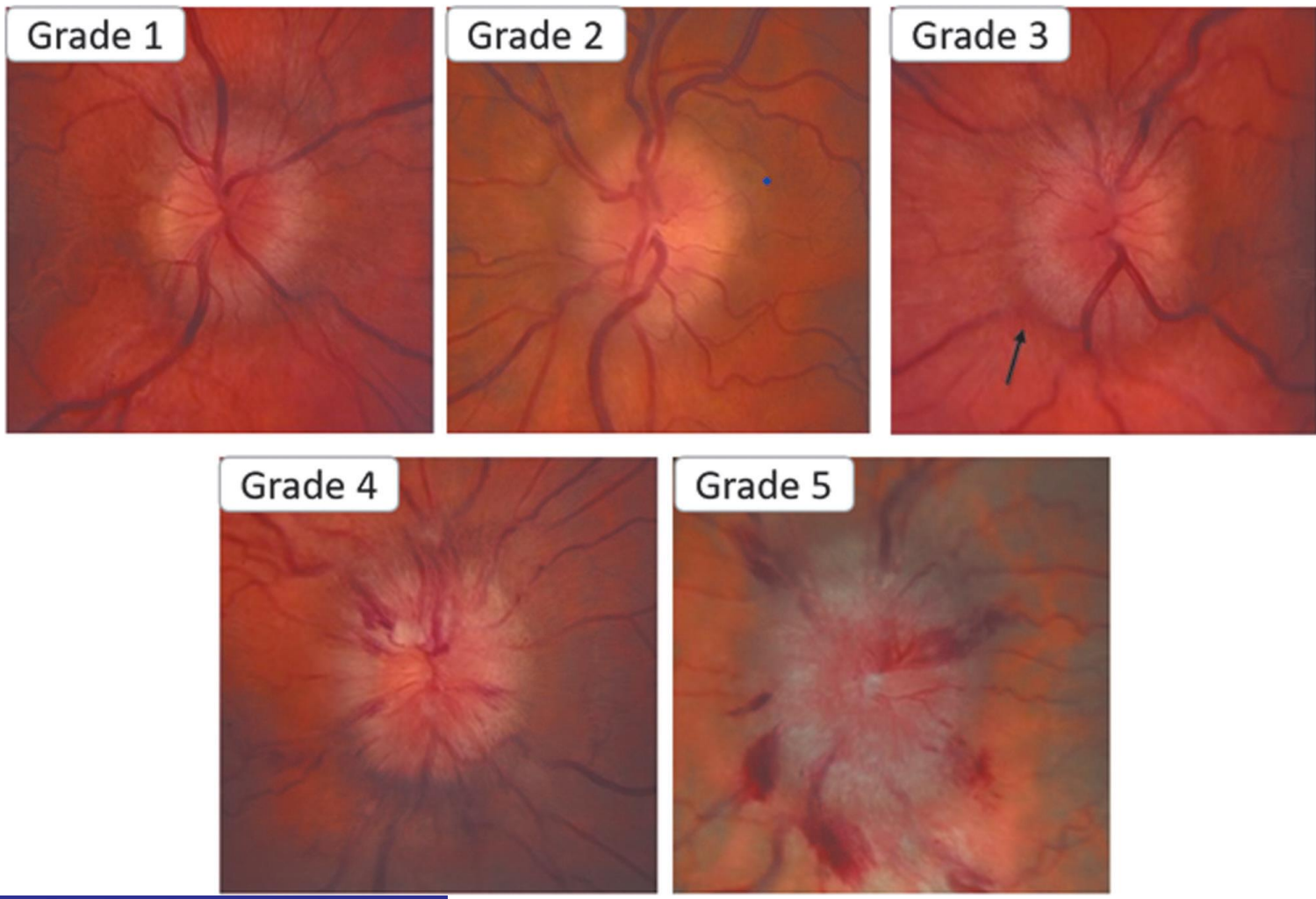
معاینه دستی (Manual Examination) گردن، سر و صورت

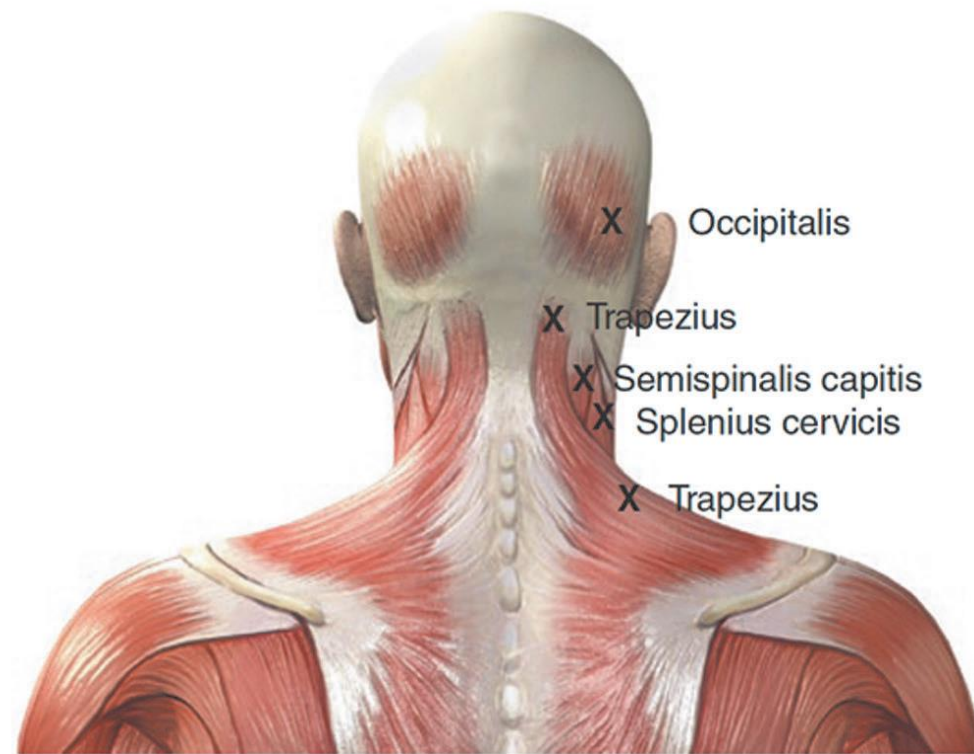
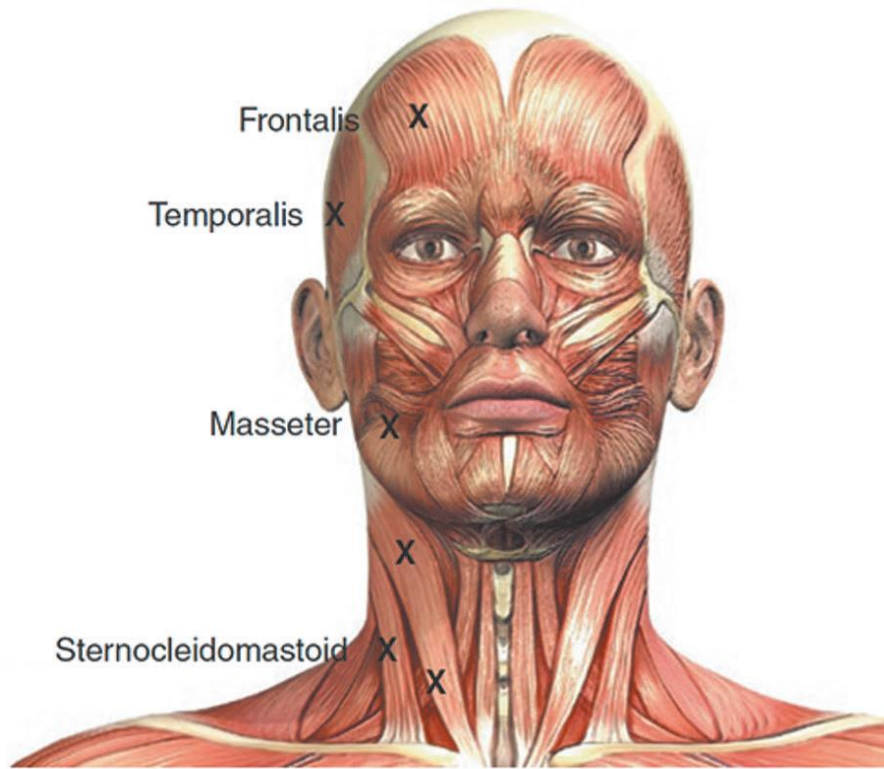

هیپرموبیلیتی مفاصل در سه بیمار مختلف هیپوتانسیون اینتراکرنیال خودبخودی. (A) هیپراکستنشن زانو، (B) جابجایی کلاه زانو، (C) هیپروپرونیشن آرنج، (D) هیپرفلکشن
 مچ و انگشت شست، (E) هیپرموبیلیته انگشتان

درجه بندی فریسن

The first nurse specialist course on headache and facial pain

اولین دوره پرستار متخصص سردرد و دردهای صورت

